ĢENERĀLADVOKĀTA M. POJAREŠA MADURU SECINĀJUMI,

sniegti 2004. gada 1. aprīlī [1]

1. Ar šo prasību, kas ir iesniegta atbilstoši EKL 226. pantam, Tiesai tiek lūgts atzīt, ka Itālijas Republika, ļojāli nesadarbojoties ar Eiropas Kopienu Komisiju, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 10. pants.

I — Atbilstošās tiesību normas, fakti un pirmstiesas procedūra

2. Atgādināsim, ka EKL 10. panta pirmā daļa nosaka, ka "dalībvalstis veic gan vispārīgus, gan īpašus attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no šā līguma, vai ko rada Kopienas iestāžu darbība. Tās atvieglina Kopienas uzdevumu veikšanu". Pamatojoties uz šo normu, Komisija uzskata, ka Itālijas Republikas rīcība, neatbildot uz vairākiem Komisijas informācijas pieprasījumiem, ir lojālas sadarbības trūkums ar Komisiju tās Kopienu tiesību ievērošanas uzraudzības uzdevuma izpildē.

3. Šādi, īsumā, ir lietas fakti. 2000. gadā Komisija saņēma sūdzību no kāda uzņēmēja par to, ka kādā Itālijas ūdens attīrīšanas stacijā netiek piemērotas Padomes 1989. gada 30. novembra Direktīva 89/655/EEK par drošības un veselības aizsardzības minimālajām prasībām, darba ņēmējiem lietojot darba aprīkojumu darbā [2] un Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīva 89/391/EEK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā [3]. Tā paša gada 3. augustā Komisija adresēja Itālijas Republikai vēstuli, kurā tā pieprasīja papildu informāciju par sūdzībā minētajiem faktiem, lai būtu iespējams sīkāk iepazīties ar situāciju. Nesaņemot atbildi no Itālijas varas iestādēm, tā 2001. gada 19. martā nosūtīja otru vēstuli ar pieprasījumu Itālijas valdībai sniegt informāciju viena mēneša laikā no šī pieprasījuma saņemšanas dienas. Nesaņemot atbildi, Komisija nolēma uzsākt EKL 226. pantā paredzēto procedūru. Ar brīdinājuma vēstuli, kas Itālijas varas iestādēm tika paziņota 2001. ga-

1 Oriģinālvaloda — portugāļu.

2 — OV L 393, 13. lpp.

3 — OV L 183, 1. lpp.

da 24. oktobrī, tā uzaicināja šo dalībvalsti sniegt savus apsvērumus par pienākumu, ko tai uzliek Direktīvas 89/655 1. pants, Direktīvas 89/39 14. pants, EKL 10. pants un EKL 249. pants, iespējamo neizpildi. Ar 2003. gada 18. jūlija argumentēto atzinumu Komisija atkārtoja savus prasījumus un pieprasīja Itālijas Republikai nodrošināt atbilstošu savu pienākumu izpildi divu mēnešu laikā no atzinuma paziņošanas dienas.

II — Par sadarbības pienākuma neizpildi

4. Līdz šīs prasības iesniegšanai uz neatlaidīgiem Komisijas pieprasījumiem Itālijas varas iestādes atbildēja ar klusēšanu. Tomēr Tiesai iesniegtajos apsvērumos Itālijas Republika no savas puses noteikti apstrīd jebkādu lojālas sadarbības pienākuma neizpildi. Vēlāk tiks konstatēts, ka šajā prasībā minētās Direktīvas tika pilnīgi un pareizi transponētas Itālijas tiesību aktos.

5. Acīmredzot atbildētāja nav sapratusi prasības pieteikuma priekšmetu. Pirmstiesas procedūras laikā Komisija pārmeta Itālijas Republikai Direktīvu 89/655 un 89/391 normu neizpildi, ka arī tās sadarbības pienākuma pārkāpumu, bet savā prasības pieteikuma prāvas priekšmetā Komisija minēja pēdējo no prasījumiem. Tiesā Komisija nepārmeta Itālijas Republikai atbilstošu pasākumu nepieņemšanu, lai nodrošinātu Kopienu direktīvu piemērošanu. Komisijas minētā pretenzija bija par to, ka [Itālijas Republika], nesniedzot pieprasīto informāciju, nav lojāli sadarbojusies ar Komisiju.

6. Ir skaidrs, ka EKL 10. pantā noteiktais lojālas sadarbības princips rada dalībvalstīm pienākumu atvieglot EKL 211. panta pirmajā ievilkumā Komisijai uzticētā uzdevuma izpildi, proti, uzdevuma uzraudzīt EK līguma normu un Kopienas iestāžu līguma ietvaros izdoto normu piemērošanu.[4] No tā izriet pienākums sniegt Komisijai nepieciešamo informāciju.[5] Vai šī pienākuma neizpilde ir pietiekama, lai konstatētu valsts pienākumu neizpildi? Man tas šķiet neapstrīdami. Tiesa skaidri ir atzinusi, ka atteikumu palīdzēt Komisijai veikt tās uzdevumus var atzīt par EKL 10. panta uzlikto valsts pienākumu neizpildi.[6] Ja atsevišķā gadījumā Tiesa ir atteikusies īstenot šo vispārīgo normu, tad tas ir noticis nevis tāpēc, ka tā neatzītu

4 — 1985. gada 11. decembra spriedums lietā 192/84 Komisija/Grieķija (*Recueil*, 3967. lpp., 19. punkts).

5 — Skat., jo īpaši, 1988. gada 24. marta spriedumu lietā C-240/86 Komisija/Grieķija (*Recueil*, 1835. lpp.); 1994. gada 24. marta spriedumu lietā C-40/92 Komisija/Apvienotā Karaliste (*Recueil*, I-989. lpp), un 2003. gada 6. marta spriedumu lietā C-478/01 Komisija/Luksemburga (*Recueil*, I-2351. lpp.).

6 — 1991. gada 19. februāra spriedums lietā C-374/89 Komisija/Beļģija (*Recueil*, I-367. lpp.).

normas saistošo raksturu, bet vienkārši tāpēc, ka Tiesa ir piemērojusi speciālu pienākumu, kas izriet vai kas ir precīzi atvasināts no primārajām tiesībām.[7] Šajā gadījumā Tiesa vienkārši piemēroja principu, atbilstoši kuram speciālās tiesību normas izslēdz vispārējās tiesību normas [savas] piemērošanas jomas ietvaros (*"specialia generalibus derogant"*).

7. Atliek noskaidrot, vai sadarbības atteikums šajā lietā ir attaisnojams. Itālijas valdība savu klusēšanu paskaidro ar Komisijas formulēto pieprasījumu neprecizitāti. Nedz brīdinājuma vēstule, nedz argumentētais atzinums neprecizēja iespējamo pārkāpumu vietu. Tā kā sūdzības priekšmets bija precīzas informācijas par ūdens attīrīšanas stacijām trūkums, atbildīgās iestādes nevarēja atbildēt uz pieprasījumiem un sadarboties ar Komisiju.

8. Judikatūrā ir skaidri noteikts, ka lojāla sadarbība, kas nosaka attiecības starp Kopienu un tās dalībvalstīm, pamatojas uz abpusējiem pienākumiem, kuri ir saistoši ne tikai valstīm, bet arī Kopienu iestādēm.[8] Lai valsts varētu sniegt Komisijai īpaši pieprasītu informāciju, Komisijas nosūtītajam pieprasījumam ir jāatbilst atsevišķiem skaidrības un precizitātes nosacījumiem.[9] Tomēr tas nenozīmē, ka valsts, kura nevar sniegt šo informāciju, var atbildēt Komisijai ar pilnīgu klusēšanu. Faktiski varētu jautāt, vai līdzīgā gadījumā lojālas sadarbības princips neuzliek valstij pienākumu vērsties pie Komisijas, lai tā precizē savu lūgumu. Manuprāt, tas varētu būt secinājums, kas loģiski izriet no tā, kādā veidā ir tikusi uztverta lojāla sadarbība Kopienas iestāžu sistēmas ietvaros.

9. Taču konkrētajā lietā nav lietderīgi sākt šo diskusiju. Faktiski ir jākonstatē, ka Itālijas varas iestādēm bija visi nepieciešamie līdzekļi, lai veiktu vajadzīgās pārbaudes un sniegtu Komisijai pieprasītās izziņas. Vietas norāde, kas ir sūdzības priekšmets, ir skaidri precizēta vēl pirms pirmstiesas procedūras uzsākšanas Itālijai adresētajās Komisijas vēstulēs. No 2000. gada 3. augusta un 2001. gada 19. marta vēstulēm izriet, ka Komisijas saņemtā sūdzība attiecas uz "ūdens attīrīšanas staciju, kas atrodas Lombardijā, *Mandello del Lario* komūnā". Raugoties no Direktīvas 89/655 viedokļa, 2000. gada 3. augusta vēstulē ir sīki izklāstītas problēmas šajā objektā. Minētajā datumā Itālijas varas iestāžu rīcībā bija visi līdzekļi, lai atbildētu uz Komisijas informācijas pieprasījumu. Šajos apstākļos, konstatējot valsts pienākumu ne-

7 — Skat., jo īpaši, 1992. gada 11. marta spriedumu apvienotajās lietās C-78/90 līdz C-83/90 *Compagnie commerciale de l'Ouest* u. c. (*Recueil*, I-1847. lpp., 19. punkts).

8 — Visbeidzot, 2004. gada 4. marta spriedums lietā C-344/01 Vācija/Komisija (*Recueil*, I-2081, 79. punkts).

9 — Šajā sakarā skat. ģenerāladvokāta Darmona [*Darmon*] secinājumus (7. punktu) lietā, kurā 1985. gada 11. decembrī tika pieņemts iepriekš 4. zemsvītras piezīmē minētais spriedums Komisija/Grieķija.

izpildi, Komisija pirms procesa uzsākšanas varēja balstīties uz vēstulēm, kurās bija iekļauta visa veiksmīgas sadarbības īstenošanai vajadzīgā informācija. Šādā situācijā nekas neapstrīd apgalvojumu, ka Itālijas Republikas atteikumu atbildēt uz Komisijas informācijas pieprasījumu var uzskatīt par pretēju pienākumiem, ko tai uzliek EKL 10. pants.

10. Fakts, ka šī lieta attiecas uz "ierobežota svarīguma", "ļoti īpašu un ļoti konkrētu" gadījumu, kā to uzsver atbildētāja valsts, nav pretrunā šim secinājumam. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts pienākumu neizpilde ir konstatējama neatkarīgi no tās iespējamo seku nopietnības. [10]

III — Par iespējamo prasības pielikumā minēto prasījumu

11. Arī Itālijas valdība uzskata, ka prasības pieteikums nesatur aizstāvības tiesību īstenošanai nepieciešamos elementus. Ir jāatgādina, ka prasījumu precīzai noteikšanai, konstatējot valsts pienākumu neizpildi, ir būtiska loma, aizsargājot attiecīgās valsts aizstāvības tiesības. Tomēr, kā Tiesa atgādina savā 1999. gada 9. novembra spriedumā lietā Komisija/Itālija, "iespēja dalībvalstij iesniegt savus apsvērumus, pat ja tā neizmanto šo iespēju, veido būtisku līgumā noteiktu garantiju, un tās ievērošana ir uzskatāma par būtisku formas pazīmi tās procedūras pareizai norisei, ar kuru tiek konstatēta dalībvalsts pienākumu neizpilde". [11]

12. Taču šajā lietā līdzīgs arguments nav piemērojams. Sākotnējā prasības pieteikumā šajā instancē prasījums ir nepārprotami norādīts. Faktiski ir jāatgādina, ka prāvas priekšmets tika ierobežots un ka tas atbilst prasījumiem brīdinājuma vēstulē, argumentētā atzinuma rezolutīvajai daļai un prasījumiem prasības pieteikumā. Šajos dokumentos Komisija pārmeta Itālijas valdībai tikai to, ka tā nav sniegusi nekādu informāciju par sūdzības iesniedzēja paziņotajiem faktiem, kas [Itālijai] paziņoti pirmajos informācijas pieprasījumos. Tomēr Itālijas valdībai jebkurā gadījumā aizstāvoties tika atļauts paskaidrot iemeslus, kuru dēļ tā nevarēja paziņot pieprasīto informāciju. Tādējādi nav pierādīts, ka ir pieļautas nelikumības, konstatējot valsts pienākumu neizpildi.

10 — 1990. gada 27. novembra spriedums lietā C-209/88 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-4313. lpp., 13. punkts).

11 — 1999. gada 9. novembra spriedums lietā C-365/97 (*Recueil*, I-7773. lpp., 23. punkts).

IV — Secinājumi

13. Tādējādi piedāvāju Tiesai:

1) atzīt, ka, nesniedzot informāciju pēc Eiropas Kopienu Komisijas pieprasījuma par Padomes 1989. gada 30. novembra Direktīvas 89/655/EEK par drošības un veselības aizsardzības minimālajām prasībām, darba ņēmējiem lietojot darba aprīkojumu darbā, un Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīvas 89/391/EEK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā, normu ievērošanu precīzi norādītā ūdens attīrīšanas stacijā, Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 10. pants;

2) piespriest Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.